

([Frankfurter Allgemeine Zeitung](#) , 29.1.2010)

Милорад Додик није баш мајстор суптилних тонова. Већ годинама он мање или више отворено прети да ће се она половина Босне којом он влада отцепити на референдуму. Што је Босна мање видљива на радару западних престоница, то су јасније претње вођа босанских Срба.

У последње време запад је обратио више пажње на босанску мизерију и Додиков удео у њој. Западни амбасадори и високи представник Валентин Инцко су опоменули Додика да су његове најаве противне уставу БиХ, што није оставило велики утисак на Додика. Прошле недеље су такође министри иностраних послова ЕУ упозорили Додика да се остави референдумских фантазија. Инцко, као међународни представник, ужива њихову пуну подршку, поручили су европски министри иностраних послова. Све стране у Босни морају да поштују његове одлуке.

„Референдум сигурно долази“

Чини се да је Додик одлучио да ублажи своје ставове. Ни у каквом случају није планирано да се одржи референдум за отцепљење РС, истакао је у својој престоници Бањалуци. Одржаће се само референдум о подршци Дејтонском споразуму, којим је 1995. успостављена организација Босне. То је звучало већ другачије. У једном интервјуу за београдске Вечерње новости Додик је рекао да РС припрема потребне законе да њени грађани једног дана могу да одлуче о статусу њихове половине Босне. „Референдум да ли ће овај народ живети унутар или ван Босне долази сигурно“, истакао је Додик.

На питање да ли ће га високи представник, у чијим је овлашћењима такође његова смена, у томе спречити, Додик је одговорио уобичајено агресивно: „Он може да проба да нас заустави“, рекао је и, имајући међународну заједницу у виду, упитао: „Ја сам спреман за све њихове авантуре. Али ја не знам да ли су они припремљени за све авантуре. Шта ако се ја противим смени? Шта ако се противе влада и парламент (РС) смени? Шта ће да раде? Да поставе тенкове да ми онемогуће приступ владиним просторијама?“ Додик је

сам дао одговор: „Одржаће седнице кабинета у својој кући и декларисати странце окупаторима“.

Замрзавање конта болније него опомена из Брисела

Шта радити? „Извлачење“ Додика из владиних просторија насиљем јесте вероватно. Користити Еуфор за то, додуше, није могуће, јер су њихове трупе смањене на симболичну цифру од 2000 војника. При томе, коришћење војске против једног изабраног политичара није баш слика коју ЕУ хоће да покаже свету. Размишља се шта је могуће „пре тенкова“ против Додикове демонтаже босанске државе, наводи један западни дипломата у Сарајеву.

Кристијан Шварц-Шилинг, бивши високи представник у Сарајеву, имао је план који је у случају кршења устава предвиђао замрзавања рачуна Додикове странке. Такве мере су у прошлости показале брз ефекат, јер су болније од опомена из Брисела. Дискутује се и о другим мерама. Помиње се забрана путовања за Додика и чланове његове владе, такође се размишља и о томе да се он и његови сарадници више не примају у европским престоницама. Питање је колико је то одрживо, јер се предвиђа да ће Додик након парламентарних и председничких избора изаћи јак, као увек.

Још се не верује Тадићевој новој линији

Постаје све јасније да Загреб и Београд морају да играју већу улогу. До сада се сматрало да је доста ако Загреб и Београд не дејствују контрапродуктивно, али то није довољно. Недвосмислене изјаве везане за територијални интегритет Босне имају ефекат. Изјава одлазећег хрватског председника Месића да би он у случају покушаја отцепљења користио војску да пресече РС на најслабијој тачки у Брчку можда није била адекватна, али је опоменула Додика да не дејствује у вакууму.

И српски председник Тадић је постао необично јасан: Србија никад неће подржавати референдум који би довео до распада Босне, рекао је на босанској телевизији. Било би лепо да су се такве Тадићеве изјаве чуле раније, будући да се он углавном ограничавао на подржавање територијалног интегритета, што је често поткопавао, као прошле године кад је присуствовао отварању једне српске школе на Палама. У реду је што је

школа на Палама, бившој централи осумњиченог ратног злочинца Радована Караџића, али баш нису морали да је крсте „Србија“, то је очигледна провокација. Тадићу се још увек не верује – прво мора да се покаже да се не ради о политичкој игри, него о стварно новој линији Београда.

(Превод **Филип Матић**)